

La millora de l'educació a propòsit del llibre de Xavier Melgarejo

Ds, 18/01/2014 per Josep Gallifa

[Universitas](#)

S'han debatut recentment els resultats del l'informe PISA, l'avaluació comparativa internacional que no sembla donar resultats massa favorables als alumnes catalans ni espanyols. Diem que sembla perquè els resultats són sobre una mostra reduïda de centres i perquè les diferències entre mitjanes són petites, per la qual cosa es poden treure poques conclusions, però això ens portaria a un altre debat. Aquests estudis fa anys que es realitzen, amb resultats semblants. Al Dr. [Xavier Melgarejo](#), amb el seu director de tesi Dr. Francesc Padró, fa uns quants anys, quan es disposava a realitzar la tesi doctoral a la nostra facultat de Blanquerna, li va cridar l'atenció que un país sobresortís en aquests resultats internacionals: Finlàndia. La pregunta era: què té d'especial Finlàndia? El cas era singular perquè sobresortia en tots els indicadors, de forma molt evident, fins i tot comparant-ho amb països veïns, que poden tenir una cultura, clima, o sistema polític semblants. A estudiar què passava va dedicar-hi una colla d'anys que van culminar en la tesi doctoral i que ara ha recollit en el recentment publicat llibre "Gracias Finlàndia".

Vam poder assistir a la presentació del llibre fa un temps, així com també a una conferència del Dr. Melgarejo en el context d'una reunió de degans de facultats d'educació d'universitats espanyoles. En totes aquestes ocasions, igualment que de la lectura del llibre, es desprèn que a propòsit de l'estudi del cas d'èxit finlandès, el Dr. Melgarejo vol traslladar una visió de l'educació i unes propostes per la millora del nostre sistema educatiu. Alguns dels aspectes centrals de la visió de l'autor són:

Que és important el consens sobre l'educació per part del conjunt de la societat i les forces polítiques i socials. L'educació és un bé públic de primera magnitud per una societat, ja que es tracta d'educar a les futures generacions. L'educació no pot doncs estar sotmesa a processos de canvis legislatius constants, moltes vegades sense abordar un veritable debat sobre els problemes que afecten l'escola. I és que l'educació, almenys en el cas de Finlàndia, explica Melgarejo, està al centre de les preocupacions de la societat. Res és més important per la societat finlandesa que l'escola. La formació de les persones del futur, que seran els futurs enginyers o artistes d'aquella societat que, a més a més de de coneixements, han d'adquirir el sentit de ciutadania ja des de l'escola.

Per això tot està en consonància amb aquesta importància. La comunitat propera, els ajuntaments, estan implicats en allò que succeeix en les escoles. També les famílies. L'escola no és, ni pot ser un agent aïllat per l'educació. Però hi ha un aspecte crucial sobre el que el sistema finlandès descansa que és la figura del/la mestra. Ser mestre és una professió apreciada i estimada per la comunitat, així molts joves aspiren a escollir aquesta professió. D'entre els aspirants es realitza una selecció, basada en els expedients acadèmics, sí, però també es busquen persones optimistes i equilibrades, que els agradi treballar amb els nens i nenes, que tinguin vocació per ensenyar. Un cop seleccionats se'ls prepara amb mètodes que tenen ben contrastats, per una recerca educativa continuada que es realitza des de les facultats d'educació. Es singular el tractament del tema de l'aprenentatge de la lectoescriptura. Llegir, per aquella societat de tradició

Luterana, és la via cap a la Salvació. Per això hi ha una llarga tradició de processos d'alfabetització de la població en les petites, i sovint disperses, comunitats cristianes, i també una tradició de segles d'alfabetització de les dones. Senzillament aquesta preocupació per la lectura ha continuat fins avui.

No explico més, remeto a la lectura del llibre. No tot és meravellós en la societat i l'escola finlandeses, també hi ha problemes i qüestions no resoltes. Tanmateix hi ha aspectes admirables dels que podem aprendre. Quan ara sembla que toca copiar receptes, diguem que ens sembla que sense tot el rerefons, la tradició i la mentalitat que hi ha al darrere serà complicat poder obtenir els mateixos resultats. El llibre del Xavier Melgarejo ens ajuda també a això, a propòsit de Finlàndia: a fer un camí per posar l'educació en el primer pla en importància per una societat.